

Reglur um fjárhagsaðstoð
sbr. 21. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga,
nr. 40/1991, með síðari breytingum

I. kafli
Almenn atriði

1. gr.

Inntak fjárhagsaðstoðar

Markmið fjárhagsaðstoðar er að tryggja að þeir einstaklingar, hjón og fjölskyldur sem ekki geta séð sér og sínum farborða án aðstoðar fái fjárhagsaðstoð, sbr. IV. og VI. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991, með síðari breytingum, sbr. III. kafla reglna þessara. Sama rétt til fjárhagsaðstoðar og hjón hefur samkvæmt reglum þessum einnig fólk í skráðri en óvígðri sambúð.

Fjárhagsaðstoð er eingöngu ætluð til framfærslu en ekki til fjárfestinga eða greiðslu skulda, sjá þó 30. gr. reglna þessara.

Heimilt er að veita einstaklingum og fjölskyldum aðstoð vegna sérstakra aðstæðna, sbr. IV. kafla reglna þessara.

Gefa skal sérstakan gaum að fjárhagslegum og félagslegum aðstæðum barnafjölskyldna og meta sérstaklega þarfir barna vegna þátttöku þeirra í þroskavænlegu félagsstarfi, í samræmi við 30. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, með síðari breytingum, sbr. og 20. og 21. gr. þessara reglna.

Jafnan skal kanna til þrautar rétt umsækjanda til annarra greiðslna, þar með talið frá almannatryggingum, atvinnuleysistryggingum, lífeyrissjóðum og sjúkrasjóðum stéttarfélaga, svo og skal kanna rétt til aðstoðar samkvæmt lögum um námsstyrki.

Fjárhagsaðstoð skal veitt í eðlilegum tengslum við önnur úrræði Félagsþjónustunnar, svo sem ráðgjöf og leiðbeiningar, í samræmi við V. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga.

Fjárhagsaðstoð telst til skattskyldra tekna og skal umsækjandi afhenda skattkort sitt áður en greiðsla fjárhagsaðstoðar er innt af hendi.

2. gr.

Framfærsluskylda

Hverjum manni er skylt að framfæra sjálfan sig, maka sinn og börn yngri en 18 ára. Fólk sem er í skráðri sambúð í þjóðskrá á sama rétt til fjárhagsaðstoðar og hjón. Sama rétt til fjárhagsaðstoðar og hjón hafa samkvæmt reglum þessum einnig tveir einstaklingar sem búa saman, enda hafi óvígð sambúð þeirra verið skráð í þjóðskrá í a.m.k. eitt ár áður en umsókn er lögð fram sbr. 19. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991.

Umsækjendum um fjárhagsaðstoð er skylt að leita sér að atvinnu og taka vinnu sem býðst nema því aðeins að veikindi, örorka, hár aldur eða aðrar gildar ástæður hamli því. Fjárhagsaðstoð skal veitt fólki í tímabundnum erfiðleikum og er hugsuð sem aðstoð við einstaklinga og fjölskyldur til að mæta grunnþörfum þeirra og styrkja þá til sjálfshjálpar.

3. gr.

Lækkun grunnfjárhæðar

Hafi umsækjandi hafnað atvinnu og/eða námskeiðstilboði hjá Vinnumálastofnun, starfsleitaráætlun eða sagt starfi sínu lausu án viðhlítandi skýringa eða eigi sjálfur sök á uppsögn, skal greiða lægri fjárhæð (allt að helming grunnfjárhæðar) til framfærslu en tilgreind er í III. kafla reglna þessara þann mánuð sem hann hafnar vinnu svo og mánuðinn þar á eftir. Það sama á við ef umsækjanda stendur til boða starf/úrræði á vegum Félagsþjónustunnar eða sveitarfélaganna sem að henni standa.

Sama á við um atvinnulausan umsækjanda sem ekki framvísar vottorði eða greiðsluseðli frá Vinnumálastofnun án viðhlítandi skýringa. Einnig skal á sama hátt greiða lægri grunnupphæð til framfærslu til umsækjanda sem hætt hefur þátttöku í átaksverkefni, endurhæfingu og/eða einstaklingsmiðaðri áætlun hjá ráðgjafa Félagsþjónustu nema veigamiklar ástæður, sem fram koma við mat á aðstæðum umsækjanda, mæli gegn því.

4. gr.

Réttur fylgir lögheimili

Umsókn um fjárhagsaðstoð skal leggja fram í lögheimilissveitarfélagi. Lögheimili er sá staður þar sem einstaklingur hefur fasta búsetu. Einstaklingur telst hafa fasta búsetu á þeim stað þar sem hann hefur bækistöð sína, dvelst að jafnaði í tómsfundum sínum, hefur heimilismuni sína og svefnstaður hans er þegar hann er ekki fjarverandi um stundarsakir vegna orlofs, vinnuferða, veikinda eða annarra hliðstæðra atvika sbr. 2. mgr. 1. gr. laga um lögheimili nr. 21/1990.

Þurfi fólk á skyndilegri aðstoð að halda í dvalarsveitarfélagi er skylt að veita tímabundna aðstoð. Skal um það haft samráð við lögheimilissveitarfélag og aðstoð metin og veitt í samræmi við reglur þess. Lögheimilissveitarfélag endurgreiðir dvalarsveitarfélagi kostnaðinn, sbr. 14 gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga.

Telji starfsmaður dvöl umsækjanda í sveitarfélaginu, sem skráður er þar með lögheimili, ekki ígildi fastrar búsetu, sbr. ákvæði lögheimilislaga nr. 21/1990, skal tekin ákvörðun um hvort málið verði sent Þjóðskrá til nánari athugunar.

5. gr.

Form fjárhagsaðstoðar

Fjárhagsaðstoð skal að jafnaði veitt sem styrkur. Fjárhagsaðstoð er einungis veitt sem lán óski umsækjandi þess eða könnun á aðstæðum leiði í ljós að eðlilegt sé að gera kröfur um endurgreiðslur með tilliti til eigna og framtíðartekna, sbr. 25. og 26. gr. þessara reglna, sbr. og 22. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga. Lán eru vaxtalaus.

6. gr.

Tímabil samþykkis hverju sinni

Fjárhagsaðstoð skal að öllu jöfnu vera greidd einn mánuð í senn og skulu ákvarðanir um aðstoð að jafnaði ekki ná yfir lengra tímabil en þrjú mánuði. Þegar umsækjandi fær jafnframt bætur frá Tryggingastofnun ríkisins og ljóst er að aðstæður hans muni ekki breytast, er heimilt að samþykkja aðstoð í sex mánuði í senn.

Aðstæður þeirra sem fengið hafa fjárhagsaðstoð lengur en þrjú mánuði skulu kannaðar sérstaklega og félagsleg ráðgjöf veitt ásamt öðrum viðeigandi úrræðum.

Í undantekningartilvikum er heimilt að veita fjárhagsaðstoð vikulega vegna sérstakra aðstæðna.

7. gr.

Fjárhagsaðstoð aftur í tímann

Það er aldrei skylt að veita fjárhagsaðstoð lengra aftur í tímann en fjóra mánuði frá því umsókn er lögð fram, sbr. 3. mgr. 21. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga. Rökstuddar ástæður þurfa að liggja að baki ef aðstoð er veitt aftur í tímann og verður skilyrðum reglna þessara fyrir fjárhagsaðstoð að vera fullnægt allt það tímabil sem sótt er um.

II. kafli

Umsókn um fjárhagsaðstoð

8. gr.

Umsókn og fylgigögn

Umsókn um fjárhagsaðstoð skal leggja fram skriflega hjá Félagsþjónustu Rangárvalla- og Vestur-Skaftafellssýslu. Í neyðartilfellum er heimilt að leggja umsókn fram í dvalarsveitarfélagi, sbr. 4. gr. þessara reglna.

Umsókn skal undirrituð á sérstök umsóknareyðublöð, þar sem fram komi upplýsingar um umsækjanda, þar með talið lögheimili, fjölskyldugerð, nafn maka og barna á framfæri. Umsækjandi getur veitt öðrum skriflegt umboð til að sækja um aðstoð fyrir sína hönd. Ef umsækjandi er ófær um að undirrita umsókn sjálfur skal hún undirrituð af talsmanni hans.

Umsókn er aðeins gild að lögð séu fram með henni eftirfarandi gögn sem sýni tekjur, eignir og skuldir umsækjanda og maka/sambýlings, sé umsækjandi í hjónabandi eða sambúð:

- Launaseðill þess mánaðar sem umsókn er lögð fram í og launaseðlar síðustu tveggja mánaða á undan hafi umsækjandi atvinnutekjur.
- Staðfest afrit af síðasta skattframtali umsækjanda og maka hans, eigi það við.

- Greiðsluseðill bóta frá Tryggingastofnun ríkisins þess mánaðar sem umsókn er lögð fram í og tveggja síðustu mánaða á undan, njóti umsækjandi bótagreiðslna.
- Upplýsingar um aðrar tekjur, ef einhverjar eru, s.s. mæðra- og feðralaun, greiðslur úr atvinnutryggingasjóði, frá verkalýðsfélögum, sjúkrasjóðum stéttarfélaganna, innlendum og erlendum lífeyrissjóðum, bönkum, lánastofnunum, opinberum sjóðum og hinu opinbera.
- Vottorð frá Vinnumálastofnun er staðfesti atvinnuleysi umsækjanda, eigi það við.
- Greiðslufirlit frá Vinnumálastofnun ef umsækjandi nýtur atvinnuleysisbóta.
- Læknisvottorð ef umsækjandi er óvinnufær og hefur ekki fengið atvinnuleysisbætur vegna veikinda.
- Hafi umsækjandi nýlega slitið hjúskap eða sambúð, skal leggja fram vottorð sýslumanns því til staðfestingar og samkomulag um skiptingu eigna og skulda sé um það að ræða.

Skili umsækjandi ekki umbeðnum gögnum, stöðvast afgreiðsla umsóknarinnar.

9. gr.

Upplýsingar um tekjur og fjárhag umsækjanda

Starfsmenn Félagsþjónustu Rangárvalla- og V-Skaftafellssýslu geta, ef þörf krefur, aflað frekari upplýsinga um tekjur og eignir umsækjanda, m.a. hjá skattayfirvöldum, atvinnurekendum, Tryggingastofnun ríkisins, lífeyrissjóðum og atvinnuleysistryggingasjóði. Skal það gert í samráði við umsækjanda. Neiti umsækjandi að veita upplýsingar um fjárhag sinn eða maka stöðvast afgreiðsla umsóknar hans.

Skylt er að veita starfsmönnum Félagsþjónustunnar upplýsingar úr skattframtölum þeirra sem leita fjárhagsaðstoðar. Sama gildir um upplýsingar úr skattframtölum lögskylds framfæranda, enda hafi umsækjandi veitt starfsmönnum umboð til að afla þessara upplýsinga, sbr. 24. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga.

Umsækjendur skulu boðaðir í viðtal til starfsmanna Félagsþjónustunnar þar sem kannaðar eru félagslegar aðstæður. Veita skal umsækjendum leiðbeiningar um málsmeðferð umsóknar. Enn fremur skal upplýsa þá um rétt til aðstoðar sem þeir kunna að eiga annars staðar og ber þeim að nýta sér þann rétt.

III. kafli

Réttur til fjárhagsaðstoðar

Mat á fjárþörf og útreikningur fjárhagsaðstoðar

10. gr.

Mat á fjárþörf

Við ákvörðun á fjárhagsaðstoð skal grunnfjárþörf til framfærslu, sbr. 11. gr., lögð til grundvallar og frá henni dregnar heildartekjur, sbr. 12. gr. þessara reglna.

Tekið skal tillit til sérstakra aðstæðna eftir því sem við á, sbr. þessar reglur.

11. gr.

Grunnfjárhæð

Grunnfjárhæð einstaklings, 18 ára eða eldri, sem rekur eigið heimili getur numið allt að 142.302 krónum á mánuði. Skal sú upphæð miðuð við launavísitölu og uppreiknast 1. janúar ár hvert í samræmi við gengi vísitölu neysliverðs.

Með rekstri eigin heimilis, sbr. ákvæði 1. mgr. er átt við þær aðstæður þegar viðkomandi býr í eigin húsnæði eða leigir húsnæði og leggur fram þinglýstan húsaleigusamning.

Fjárhagsaðstoð til hjóna og fólks í skráðri sambúð getur numið allt að kr. 227.683 (142.302*1,6). Mat á fjárhagsaðstoð er óháð því hvort barn eða börn búa á heimilinu. Undantekning er þegar umsækjandi hefur skertar barnabætur í kjölfar skilnaðar/sambúðarslita og skal þá tekið tillit til skerðingarinnar við mat á fjárþörf.

Þegar umsækjandi um fjárhagsaðstoð býr hjá foreldrum/foreldri eða öðrum ættingjum og nýtur hagræðis af því nemur upphæð fjárhagsaðstoðar 85.381 (142.302*0,6) kr. Hafi umsækjandi barn/börn á sínu framfæri skal honum þó reiknuð full fjárhagsaðstoð.

12. gr.

Réttur til fjárhagsaðstoðar

Réttur til fjárhagsaðstoðar er frá þeim degi er einstaklingur skilar inn skriflegri umsókn um fjárhagsaðstoð.

Þeir einstaklingar, hjón eða sambýlisfólk sem hafa lægri tekjur en sem nemur grunnfjárhæð og eiga ekki eignir umfram íbúðarhúsnæði sem þeir búa í og eina fjölskyldubifreið, eiga rétt á fjárhagsaðstoð skv. þessum kafla.

Hafi umsækjandi nýlega selt eignir skal honum vísað á lánaþingreiðslu banka og/eða annarra lánastofnana, þó svo að tekjur hans séu lægri en grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar.

Einstaklingar sem afplána dóma eiga ekki rétt á fjárhagsaðstoð, það sama á við um þá sem ljúka afplánun í úrræðum á vegum Fangelsismálastofnunar. Einstaklingar sem dæmdir eru til samfélagsþjónustu eiga þó rétt til fjárhagsaðstoðar.

Umsækjandi sem er í vímuefnamedferð á aðeins rétt á fjárhagsaðstoð ef hann nýtur ekki vasapeninga Tryggingastofnunar ríkisins eða annarra bóta. Fjárhæð aðstoðar skal vera jafn há vasapeningi skv. skilgreiningu Tryggingastofnunar á hverjum tíma (**2016 = 58.529**).

Einstaklingar er stunda nám, sem er lánshæft hjá Lánasjóði íslenskra námsmanna, njóta ekki réttar til fjárhagsaðstoðar. Aðrir námsmenn eiga að jafnaði ekki rétt til fjárhagsaðstoðar til að framfærslu nema fullnægt sé skilyrðum 19. gr. um námsstyrki.

Ef umsækjandi er erlendur ríkisborgari ber honum að framvísa dvalarleyfi. Sé erlendur ríkisborgari með dvalarleyfi á þeim forsendum að skyldur aðili ábyrgist framfærslu hans, á hann að jafnaði ekki rétt á fjárhagsaðstoð.

Þeir einstaklingar sem fá fjárhagsaðstoð til framfærslu á grundvelli læknisvottorðs um óvinnufærni skulu í samvinnu við ráðgjafa gera einstaklingsáætlun sem miðar að því að umsækjandi haldi virkni og nái vinnufærni að öllu leiti eða hluta.

13. gr.

Tekjur og eignir umsækjanda

Fjárhagsaðstoð er alla jafn greidd út um mánaðarmót og telst fyrirframgreidd. Allar tekjur umsækjanda og maka ef við á í mánuðinum á undan eru taldar með við mat á fjárþörf. Miða skal við heildartekjur áður en tekjuskattur hefur verið dreginn frá.

Með tekjum er hér átt við atvinnutekjur umsækjanda og maka, allar skattskyldar tekjur frá Tryggingastofnun ríkisins nema umönnunarbætur, þar með talin mæðra- og ferðalaun, greiðslur úr lífeyrissjóðum og sjúkrasjóðum stéttarfélaga, atvinnuleysisbætur, leigutekjur, framlag til menntunar eða starfsþjálfunar samkvæmt 62. gr. barnalaga nr. 76/2003_o.s.frv. Barnabætur, húsaleigubætur og vaxtabætur koma ekki til frádráttar við ákvörðun um upphæð fjárhagsaðstoðar.

Eigi umsækjandi rétt á atvinnuleysisbótum skal reikna þær bætur honum til tekna hvort sem hann hefur sinnt skráningu skv. reglum Vinnumálastofnunar eða ekki, nema framvísað sé læknisvottorði.

Við afgreiðslu fjárhagsaðstoðar skal gert ráð fyrir að kostnaður vegna barna greiðist af barnabótum, barnabótaauka og meðlögum ef við á. Greiðslur vegna barna teljast því ekki til tekna enda ekki reiknað með framfærslukostnaði vegna þeirra við mat á fjárþörf. Barnabætur skal þó kanna sérstaklega, sbr. 11. gr. þessara reglna.

Við afgreiðslu fjárhagsaðstoðar er gert ráð fyrir að húsnæðiskostnaði verði fyrst og fremst mætt með vaxta- og húsnæðisbótum, en einnig er gert ráð fyrir honum í grunnfjárhæð. Miða skal við heildartekjur áður en tekjuskattur hefur verið dreginn frá.

Eigi umsækjandi, maki hans eða sambylingur, eignir umfram íbúðarhúsnæði sem umsækjandi eða fjölskylda hans býr í og eina fjölskyldubifreið eða hafi nýlega selt eignir sínar, skal honum vísað á lánaþinggreiðslu banka og sparissjóða þó að tekjur hans séu lægri en grunnfjárhæð.

14. gr.

Greiðslur meðlags

Þegar tekjur umsækjanda eru jafnar eða lægri en grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar skal taka tillit til meðlagsgreiðslna með barni eða börnum sem umsækjandi hefur greitt með reglulega fram að þeim tíma að hann fær fjárhagsaðstoð. Hækkar fjárhagsaðstoðin sem nemur einu meðlagi, eins og það er á hverjum tíma, með hverju barni. Umsækjandi skal sýna fram á að hann hafi staðið í skilum með meðlag a.m.k. undanfarna þrjá mánuði. Átt er við meðlagsgreiðslur hverju sinni, en ekki uppsafnaðar meðlagsskuldur.

15. gr.

Atvinnurekendur, sjálfstætt starfandi einstaklingar og fólk í hlutastörfum

Atvinnurekendur og sjálfstætt starfandi einstaklingar, sem hafa lægri tekjur en sem nemur grunnfjárhæð, eiga tímabundið rétt á fjárhagsaðstoð að því tilskildu að þeir hafi stöðvað atvinnurekstur og leitað réttar síns til atvinnuleysisbóta í samræmi við ákvæði laga um atvinnuleysistryggingar, nr. 12/1997, sbr. og 5. mgr. 1. gr. reglna þessara.

Heimilt er að skerða grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til sjálfstætt starfandi atvinnurekenda sbr. 3. gr. reglna þessara, í þeim tilvikum að viðkomandi hafi vanrækt að tryggja sig sem leiðir til þess að viðkomandi eigi ekki rétt á atvinnuleysisbótum. Skerðingin nær til þess mánaðar sem einstaklingur sækir um og mánaðarins þar á eftir. Starfsmaður Félagsþjónustunnar skal brýna fyrir umsækjendum mikilvægi þess að tryggja sig fyrir atvinnuleysi með greiðslum í tryggingasjóð. Þá er heimilt að synja sjálfstæðum atvinnurekendum um fjárhagsaðstoð í þeim tilvikum að viðkomandi hafi ítrekað vanrækt að tryggja sig á þennan hátt.

Sé umsækjandi sjálfstætt starfandi í hlutastarfi með tekjur undir grunnfjárhæð skal gerð krafa um að viðkomandi skrái sig hjá vinnumiðlun og leiti að fullu starfi.

16. gr.

Greiðsla dvalarkostnaðar

Heimilt er að greiða dvalarkostnað umsækjanda, sem býr á áfangaheimili, í neyðarathvarfi eða á meðferðarheimili og fjárhagsaðstoð sem svarar til vasapeninga Tryggingastofnunar. Dvalargjald og vasapeningur geta að hámarki numið grunnaðstoð einstaklings og skal dvalargjald greitt beint til viðkomandi stofnunar. Skilyrði fyrir greiðslu dvalarkostnaðar er að viðkomandi stofnun sé með leyfi þar til bærri yfirvalda.

17. gr.

Skyndiaðstoð

Heimilt er að veita einstaklingi fjárhagsaðstoð, hér nefnd skyndiaðstoð, þó svo öll tilskilin gögn fylgi ekki umsókn, ef um brýna neyð er að ræða. Skyndiaðstoð er í meginatriðum ætlað að tryggja börnum og unglingum innan fjölskyldu farborða. Upphæðin getur þó ekki numið hærri upphæð en 25% af grunnfjárhæð einstaklings á mánuði. Hún skal veitt í formi styrks og er aðeins heimilt að veita aðstoð á þennan hátt einu sinni á ári. Reynist umsækjandi eiga rétt á fjárhagsaðstoð skv. reglum þessum skal tekið tillit til styrksins við útborgun fjárhagsaðstoðar. Að öðrum kosti getur komið til endurgreiðslu til sveitarfélagsins.

18. gr.

Skyndiaðstoð í formi matarkorts

Heimilt er að veita einstaklingi fjárhagsaðstoð í formi matarkorts að hámarki 3 á ári ef um brýna neyð er að ræða. Viðkomandi þarf að hafa reynt öll önnur styrktarúrræði áður en hægt er að veita aðstoð samkvæmt þessari grein.

IV. kafli

Heimildir vegna sérstakra aðstæðna

19. gr.

Aðstoð til tekjulágra foreldra vegna barna á þeirra framfæri

Heimilt er að veita foreldrum, sem hafa haft tekjur undanfarna sex mánuði sem eru við eða lægri en grunnfjárhæð sérstaka fjárhagsaðstoð í eftirfarandi tilfellum.

- Aðstoð til að greiða fyrir daggæslu barna í heimahúsum, leikskóla, skólamáltíðir, lengdan skólalag, sumardvöl og/eða þátttöku barna í þroskandi félags- og tómstundastarfi. Ætíð skal vera um tímabundna aðstoð að ræða sem endurskoðuð sé á a.m.k. sex mánaða fresti. Viðmiðunarmörk aðstoðar með hverju barni eru 15.000 kr. á mánuði
- Fjárhagsaðstoð vegna greiðslu leikskólaskulda, skulda vegna skólagæslu og skólamáltíða. Viðmiðunarmörk aðstoðar eru að hámarki 4 mánuðir aftur í tímann.
- Fjárhagsaðstoð til greiðslu nauðsynlegra tannlækninga barna, sem ekki njóta niðurgreiðslu samkvæmt lögum. Viðmiðunarmörk aðstoðar eru 50.000 krónur á ári og er greitt til umsækjanda gegn framvísun greiðslukvittunar.

- Fjárhagsaðstoð vegna meðferðar hjá sjálfstætt starfandi sérfræðingum, félagsráðgjöfum, sálfræðingum og geðlæknum. Aðstoð samkvæmt þessum lið fæst aðeins samþykkt sé um að ræða lið í umfangsmeiri aðstoð og að fyrirsjáanlegt sé að ekki sé hægt að veita þjónustuna innann félagsþjónustu eða á vegum heilbrigðisstofnana. Viðmiðunarmörk aðstoðar eru 50.000 krónur á ári og er greitt til umsækjanda gegn framvísun greiðslukvittunar eða beint til viðmánda sérfræðings.
- Fjárhagsaðstoð til kaupa á nauðsynjum, svo sem fatnaði, gleraugum, heyrnartækjum eða öðrum hjálpartækjum sem Tryggingastofnun tekur ekki þátt í að greiða. Viðmiðunarmörk aðstoðar eru 50.000 krónur á ári og er greitt til umsækjanda gegn framvísun greiðslukvittunar.
- Fjárstyrkur vegna náms 16 og 17 ára barna þeirra. Skal styrkurinn miðast við það að greiða áætlaðan bókakostnað, skólagjöld og ferðakostnað til og frá skóla. Við mat á fjárþörf skal taka mið af aðstæðum fjölskyldu, m.a. fjárhag hennar og fjarlægð skóla frá heimili. Skilyrði fyrir aðstoð vegna náms barna fjarri heimabyggð er að sótt hafi verið um námsstyrk samkvæmt lögum um námsstyrki nr. 79/2003 og fjárþörf síðan metin að teknu tilliti til námsstyrksins.

20. gr.

Námsstyrkir

Einstaklingur sem stundar nám sem er lánshæft hjá Lánasjóði íslenskra námsmanna og á möguleika á námsláni nýtur alla jafna ekki fjárhagsaðstoðar til framfærslu..

Námsstyrki er heimilt að veita einstaklingum sem hafa tekjur við eða undir viðmiðunarmörkum í eftirfarandi tilvikum:

- a) til einstaklinga 18 - 24 ára, sem ekki hafa lokið grunnskóla eða framhaldsskóla vegna verulegra fjárhagslegra og/eða félagslegra erfiðleika.
- b) til einstaklinga sem hafa verið atvinnulausir, án bótaréttar, eða þegið fjárhagsaðstoð í sex mánuði eða lengur og hafa ekki lokið grunnnámi sem gefur rétt á námsláni.

Aðstoðin skal miðast við grunnfjárhæð ásamt almennum skólagjöldum og bókakostnaði. Að jafnaði skal leggja inn umsókn tveimur mánuðum áður en nám hefst.

Miðað skal við að námið leiði til þess að nemandi fái starfsréttindi eða geti síðar hafið nám sem er lánshæft hjá Lánasjóði íslenskra námsmanna.

Starfsmaður Félagsþjónustunnar skal meta námsframvindu í hverju tilviki miðað við aðstæður hvers og eins. Nemandi skal leggja fram yfirlit yfir skólasókn mánaðarlega og einkunnir í annarlok.

Ákvarðanir um námskostnað skulu teknar fyrir hverja önn og heimilt er að halda námsaðstoð áfram með hliðsjón af námsframvindu.

Aðstoðin skal vera liður í umfangsmeiri vinnu starfsmanna Félagsþjónustunnar sem miðar m.a. að því að gera viðkomandi kleift að lifa efnahagslega sjálfstæðu lífi.

21. gr.

Virkníúrræði

Heimilt er að veita styrk til virkníúrræðis ef það er liður í umfangsmeiri félagslegri aðstoð og að það sé mat ráðgjafa félagsþjónustu að úrræðið sé liður í hjálp til sjálfshjálpar. Virkníúrræðið þarf að vera til þess fallið að efla einstaklinginn til áframhaldandi uppbyggingar.

Hámarksaðstoð er kr. 50.000 á ári

Heimilt er að veita þeim sem sækja virkníúrræði fjarri heimabyggð akstursstyrk sem samsvarar kostnaði við almenningssamgöngur.

22. gr.

Greiðsla sérfræðiaðstoðar

I. Heimilt er að veita fjárhagsaðstoð til greiðslu nauðsynlegra tannlækninga til einstaklinga sem hafa haft tekjur við eða undir grunnfjárhæð a.m.k. undanfarna 6 mánuði.

Viðmiðunarmörk aðstoðar eru 100.000 kr. á ári.

Kostnaðaráætlun tannlæknis skal fylgja með umsókn.

II. Heimilt er að veita einstaklingum/fjölskyldum sem búa við mikla og langvarandi félagslega erfiðleika eða hafa orðið fyrir alvarlegum áföllum styrk til greiðslu viðtala hjá félagsráðgjöfum, sálfræðingum og geðlæknum. Skilyrði fyrir styrkveitingu eru að umsækjendur hafi haft tekjur við eða undir grunnfjárhæð a.m.k. undanfarna 6 mánuði og að það sé liður í umfangsmeiri félagslegri aðstoð. Leggja þarf greinargerð um ástæður umsóknar fyrir félagsmálanefnd þar sem fram koma ástæður umsóknar.

Hafi umsækjandi áður fengið samþykki fyrir fjárhagsaðstoð til greiðslu sérfræðiaðstoðar skal óska eftir greinargerð viðkomandi sérfræðings um framvindu meðferðar.

Viðmiðunarmörk aðstoðar eru 100.000 krónur á ári og er greitt beint til viðkomandi sérfræðings gegn framvísun reiknings eða til umsækjanda gegn framvísun greiðslukvittunar. Gildistími umsóknar er tveir mánuðir frá samþykktardegi.

23. gr.

Útfararstyrkir

Heimilt er að veita aðstoð til greiðslu útfararkostnaðar þegar sannreynt hefur verið að dánarbúið getur ekki staðið undir útför hins látna.

Eftirfarandi gögn þurfa að fylgja umsókn um útfararstyrk: Staðfest ljósrit af skattframtali hins látna, launaseðlar og greiðsluyfirlit frá tryggingum og lífeyrissjóðum, staðfesting frá stéttarfélagi um rétt til útfararstyrks, tilkynning sýslumanns um skiptalok á grundvelli eignayfirlýsingar, sbr. 25. gr. laga um skipti á dánarbúum o.fl., nr. 20/1991, eða einkaskiptaleyfi útgefið af sýslumanni til erfingja skv. 31. gr., sbr. 28. gr. laga um skipti á dánarbúum o.fl.

Heimilt er að veita eftirlifandi maka lán eða styrk vegna útfararkostnaðar þegar dánarbúið getur ekki greitt fyrir útför hins látna og eignir eftirlifandi maka eru ekki aðrar en íbúðarhúsnæði sem umsækjandi býr í.

Heimilt er að veita tekjulágu foreldri eða foreldrum fjárhagsaðstoð vegna útfararkostnaðar barns.

Samþykkt aðstoð greiðist gegn framvísun reiknings frá útfararstofu og annarra gagna um kostnað vegna útfarar.

Fjárhagsaðstoð vegna útfararkostnaðar getur að hámarki numið 180.000 kr.

*24. gr.
Áfallaðstoð*

Heimilt er að veita tekjulágum einstaklingum eða fjölskyldum með tekjur undir grunnfjárhæð eða á mörkum hennar fjárhagsaðstoð í eftirfarandi tilvikum:

- a) vegna skyndilegs missis búslóðar eða annars eignamissis sem orðið hefur vegna bruna eða náttúruhamfara. Aðstoðin kemur einungis til álita þegar tjónþoli hefur ekki haft heimilistryggingu eða aðra tryggingu sem bætir tjónið.
- b) þegar rýma þarf íbúð af heilbrigðisástæðum er heimilt að veita aðstoð til kaupa á búslóð.
- c) vegna alvarlegra veikinda nánustu fjölskyldu, barns, maka eða foreldris. Miða skal við að fjárhagur sé þröngur og að um mikla röskun á höfum sé að ræða. Aðstoðin skal að öðru jöfnu veitt vegna ferðakostnaðar og upphalds ef aðrir aðilar svo sem Tryggingastofnun ríkisins, veita ekki aðstoð. Gert er ráð fyrir að viðkomandi sæki til skattstjóra um lækkun skatta vegna sömu aðstæðna.

Hámark aðstoðar skv. a) og b) eru 120.000 kr. til einstaklinga en 200.000 kr. til fjölskyldna Hámarksaðstoð skv. c) er 250.000 kr.

Gildistími umsóknar er tveir mánuðir frá samþykktardegi.

*25. gr.
Styrkur eða lán til fyrirframgreiðslu húsaleigu*

Heimilt er að veita þeim sem hafa haft tekjur við eða undir *grunnfjárhæð* í mánuðinum sem sótt er um, og í mánuðinum á undan, lán eða styrk til fyrirframgreiðslu húsaleigu. Þinglýstur húsaleigusamningur skal liggja fyrir eða önnur staðfesting um að samningur eigi við rök að styðjast. Miða skal við að leigufjárhæð sé í samræmi við leigu á almennum markaði. Aðstoð á grundvelli þessarar greinar er veitt að hámarki einu sinni á ári, hámarksupphæð er 300.000 kr.

*26. gr.
Styrkur vegna húsbúnaðar*

Fjárhagsaðstoð til kaupa á húsbúnaði er heimil í eftirfarandi tilvikum:

- a) til einstaklings, sem hefur lægri tekjur en sem nemur *grunnfjárhæð*, er eignalaus og er að stofna heimili eftir a.m.k. tveggja ára dvöl á stofnun.
- b) til ungs fólks á aldrinum 18 - 24 ára, sem er eignalaust, með tekjur við eða undir *grunnfjárhæð*, hefur átt í miklum félagslegum erfiðleikum og er að stofna heimili í fyrsta sinn.

- c) til ungra foreldra á aldrinum 18 - 24 ára, sem eru eignalausir, hafa átt í miklum félagslegum erfiðleikum og eru að stofna heimili í fyrsta sinn.
- d) til einstaklings sem er að hefja sjálfstæða búsetu skv. lögum um málefni fatlaðra.

Styrkur vegna húsbúnaðar getur að hámarki numið 100.000 kr. Einstaklingur sem fellur undir einhvern af liðum a) til d) getur fengið húsbúnaðarstyrk einu sinni.

27. gr.

Sérstök fjárhagsaðstoð í desember

Heimilt er að veita þeim, sem notið hafa fullrar fjárhagsaðstoðar a.m.k. undangengna þrjá mánuði eða hafa haft tekjur við viðmiðunarmörk fjárhagsaðstoðar a.m.k. undangengna þrjá mánuði, sérstaka desemberuppbót sem nemur 25 % af grunnfjárhæð. Heimilt er að taka sérstakt tillit til barnafjölskyldna sem nemur 6.000 kr. á barn.

28. gr.

Aðstoð vegna sérstakra fjárhagserfiðleika

Heimilt er að veita einstaklingum, hjónum eða sambúðarfólki lán eða styrk vegna sérstakra fjárhagserfiðleika til greiðslu á húsaleigu, rafmagni eða hita að uppfylltum eftirtöldum skilyrðum:

- a) staðfest sé að umsækjandi hafi ekki aðgang að lánafyrirgreiðslu banka, sparisjóða eða annarra lánastofnana.
- b) fyrir liggi yfirlit starfsmanns Félagsþjónustunnar eða Umboðsmanns skuldara um fjárhagsstöðu umsækjanda og tillögu að úrbótum þegar við á.
- c) fyrir liggi á hvern hátt lán eða styrkur muni bæta fjárhagsstöðu umsækjanda þegar til lengri tíma er litið.
- d) fyrir liggi samkomulag um félagslega ráðgjöf og/eða fjármálaráðgjöf þegar það á við.

Styrkur kemur einungis til álita hafi umsækjandi haft tekjur undir eða jafnar *grunnfjárhæð* undanfarandi sex mánuði eða lengur.

Lán skal ekki veitt ef ljóst er umsækjandi muni ekki geta staðið undir afborgunum af því.

Óheimilt er að veita styrki eða lán til greiðslu skulda við banka, sparisjóði eða aðrar lánastofnanir s.s. greiðslukortafyrirtæki. Þá er hvorki heimilt að veita styrki né lán til greiðslu skattaskulda og sekta, né heldur til greiðslu skulda við einkaaðila.

29. gr.

Um fjárhagsaðstoð sem veitt er í formi láns

Skilyrði fyrir fjárhagsaðstoð í formi láns er að umsækjandi notfæri sér greiðsluþjónustu banka eða sparisjóða og fyrir liggi mat á endurgreiðslugetu umsækjanda. Aðeins skal veita lán þegar ljóst er að umsækjandi muni geta staðið í skilum með afborganir af því. Skilyrði fyrir lánveitingu er að umsækjandi veiti skriflegt samþykki fyrir reglulegri skuldfærslu fyrir afborgunum lánsins af reikningi sínum.

V. kafli
Málsmeðferð

sbr. ákvæði stjórnssýslulaga, nr. 37/1993, og ákvæði XV. og XVI. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga.

30. gr.

Könnun á aðstæðum

Kanna skal aðstæður umsækjanda svo fljótt sem unnt er eftir að umsókn um fjárhagsaðstoð hefur borist. Sama á við ef Félagsþjónusta Rangárvalla- og V-Skaftafellssýslu berast upplýsingar um nauðsyn á aðstoð með öðrum hætti.

Félagsþjónustan skal taka ákvörðun í máli svo fljótt sem unnt er og sjá jafnframt til þess að nægjanlegar upplýsingar varðandi málið hafi borist áður en ákvörðun er tekin.

31. gr.

Samvinna við umsækjanda

Öflun gagna og upplýsinga skal unnin í samvinnu við umsækjanda. Við meðferð umsóknar og ákvarðanatöku skal leitast við að hafa samvinnu og samráð við umsækjanda eftir því sem unnt er, að öðrum kosti talsmann hans ef við á.

32. gr.

Varðveisla gagna, trúnaður og aðgangur að gögnum

Málgögn er varða persónulega hagi einstaklinga skulu varðveitt með tryggilegum hætti. Hafi starfsmenn kynnst einkahögum umsækjanda eða annarra í starfi sínu er þeim óheimilt að fjalla um þau mál við óviðkomandi nema að fengnu samþykki viðkomandi. Trúnaður helst eftir að látið er af starfi.

Umsækjandi á rétt á að kynna sér upplýsingar úr skráðum gögnum sem varða mál hans að svo miklu leyti sem það stangast ekki á við trúnað gagnvart öðrum.

33. gr.

Leiðbeiningar til umsækjanda

Við afgreiðslu umsóknar skal starfsmaður bjóða umsækjanda félagslega og fjárhagslega ráðgjöf og veita upplýsingar og leiðbeiningar um réttindi sem hann kann að eiga annars staðar. Berist skriflegt erindi, sem ekki snertir starfssvið Félagsþjónustunnar, skal starfsmaður í samráði við umsækjanda framsenda erindið á réttan stað svo fljótt sem auðið er.

34. gr.

Rangar eða villandi upplýsingar

Fjárhagsaðstoð sem veitt er á grundvelli rangra eða villandi upplýsinga af hendi þess sem aðstoðina fær er endurkræf og getur Félagsþjónustan endurkafið viðkomandi um fjárhæðina, samkvæmt almennum reglum kröfuréttar. Einnig er heimilt að draga ofgreidda fjárhæð frá fjárhagsaðstoð sem umsækjandi kynni að öðlast rétt til síðar. Ef sannreynt er, við vinnslu máls, að upplýsingar sem umsækjandi hefur veitt eru rangar eða villandi stöðvast afgreiðsla umsóknarinnar.

35. gr.

Niðurstæða og rökstuðningur synjunar

Kynna skal niðurstöðu umsóknar svo fljótt sem unnt er. Sé umsókn hafnað í heild eða að hluta skal umsækjandi fá skriflegt svar þar sem ákvörðun er rökstudd með skýrum hætti með vísan til laga um félagsþjónustu sveitarfélaga og reglna sveitarfélagsins um fjárhagsaðstoð.

36. gr.

Ákvarðanataka samkvæmt reglum þessum

Með reglum þessum veitir félagsmálanefnd Rangárvalla- og V-Skaftafellssýslu starfsmönnum Félagsþjónustunnar heimild til að taka ákvarðanir um fjárhagsaðstoð samkvæmt reglum þessum:

- a) um það hvort umsækjendur uppfylli skilyrði I. og II. kafla reglna þessara.
- b) um það hvort veita skuli fjárhagsaðstoð skv. III. kafla reglna þessara.

Félagsmálanefnd tekur aðrar ákvarðanir skv. reglum þessum.

37. gr.

Kynning á ákvörðun um fjárhagsaðstoð

Í þeim tilvikum sem starfsmenn Félagsþjónustunnar hafa umboð til að taka ákvörðun um fjárhagsaðstoð skulu þeir kynna umsækjanda niðurstöðu tryggilega og kynna honum um leið rétt hans til að fara fram á að félagsmálanefnd fjalli um umsóknina. Umsækjandi hefur að öðru jöfnu fjögurra vikna frest til að vísa máli sínu til félagsmálanefndar frá því honum barst vitneskja um ákvörðun. Málskot til félagsmálanefndar frestar ekki framkvæmd hinnar kærðu ákvörðunar nema nefndin ákveði annað. Félagsmálanefnd skal fjalla um umsókn og taka ákvörðun svo fljótt sem unnt er.

Ákvörðun félagsmálanefndar skal kynnt umsækjanda tryggilega og um leið skal honum kynntur réttur hans til málskots til úrskurðarnefndar félagsþjónustu og húsnæðismála.

38. gr.

Málskot til úrskurðarnefndar félagsþjónustu og húsnæðismála

Umsækjandi getur skotið ákvörðun Félagsmálanefndar Rangárvalla- og Vestur-Skaftafellssýslu til úrskurðarnefndar félagsþjónustu og húsnæðismála. Skal það gert innan þriggja mánaða frá því umsækjanda barst vitneskja um ákvörðun félagsmálanefndar.

Málskot til úrskurðarnefndar frestar ekki framkvæmd hinnar kærðu ákvörðunar nema nefndin ákveði annað.

Úrskurðarnefnd félagsþjónustu og húsnæðismála fjallar um eftirtalin atriði sbr. 64. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991:

- málsmeðferð, sbr. XVI. kafla laga nr. 40/1991.
- rétt til aðstoðar skv. IV. kafla laga nr. 40/1991.
- greiðslur fjárhagsaðstoðar aftur í tímann sbr. 3. mgr. 21. gr. laga nr. 40/1991.

39. gr.

Gildistaka

Reglur þessar eru settar með vísan í 10. og 21. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991. Reglur þessar eru byggðar á leiðbeiningum velferðarráðuneytisins varðandi reglur

sveitarfélaga um fjárhagsaðstoð og taka gildi við staðfestingu félagsmálanefndar Rangárvalla- og Vestur-Skaftafellssýslu. Reglurnar taka gildi frá og með 1. desember 2011

Reglurnar voru endurskoðaðar og samþykktar í félagsmálanefnd Rangárvalla- og Vestur-Skaftafellssýslu í ágúst 2015.

Samþykktar hjá aðildarsveitarfélögunum á haustmánuðum 2015.